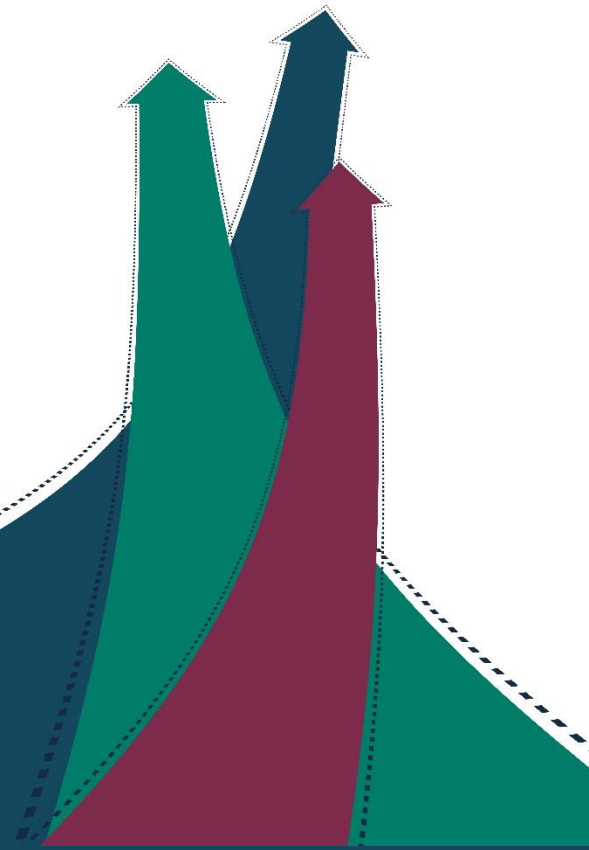

PARTNERUP

PARTNER UP Rapoarte de analiză Nivel Național

Del. 2.2

Funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.
[Număr proiect: 101087193]

Informații despre proiect

Acronim	PARTNER-UP
Titlu	Parteneriate și implicarea părților interesate pentru căile de perfecționare (Upskilling Pathways)
Număr	101087193
Sub program sau KA	ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3
Website	https://partnerup-project.eu/

Rezumat

Următoarele rapoarte naționale reprezintă rezultatul analizei documentare inițiale efectuate de partenerii de proiect din Croația, Cipru, Grecia, Italia, Letonia, România cu scopul de a aprofunda stadiul actual al tehnicii în implementarea inițiativei Upskilling Pathways (UP) în fiecare țară de proiect și la nivelul UE.

Analiza a permis partenerilor să investigheze și să împărtășească cunoștințele despre mai multe aspecte legate de inițiativa UP: context legislativ și măsuri, măsuri cheie în vigoare, grupuri țintă largi abordate, provocări principale în atingerea grupurilor țintă, provocări principale în evaluarea competențelor, furnizarea de învățare personalizată și validare și recunoaștere a competențelor dobândite, actori care oferă căi de perfecționare, mecanisme de cooperare în vigoare.

Analiza s-a bazat pe contribuțiile părților interesate, pe o examinare a literaturii de specialitate recente și pe consultarea documentelor naționale/UE privind atât politicile de învățământ și educație a adulților, cât și căile de perfecționare, publicate de Comisia Europeană sau elaborate de rețele/asociații europene.

Rezultatele analizei au stat la baza politicii și activității practice a proiectului.

DEVELOPMENT TEAM

Sylvia Liuti, Chiara Marchetta– FORMA.Azione srl

Mario Vučić, Sandra Petek, Mateja Mandić, Ana Tomljanović – Agency for Vocational Education and Training and Adult Education (AVETAЕ)

Antonela Marjanušić, Tajana Marušić – Adult Education Institution Dante

Xanthia Aristidou – CARDET

Mariana Matache, Maria Patrascu, Marin Matache - Euro Adult Education Association

Alexios Kokkos, Dimitrios Patronas - Hellenic Adult Education Association

CONTRIBUTOR: Asociatia Institutul Bucovina

Septembrie, 2023

Conținut

1	Introducere	5
2	Rapoarte de analiză	7
	Analiza de țară- Italia.....	9
	Referințe	17

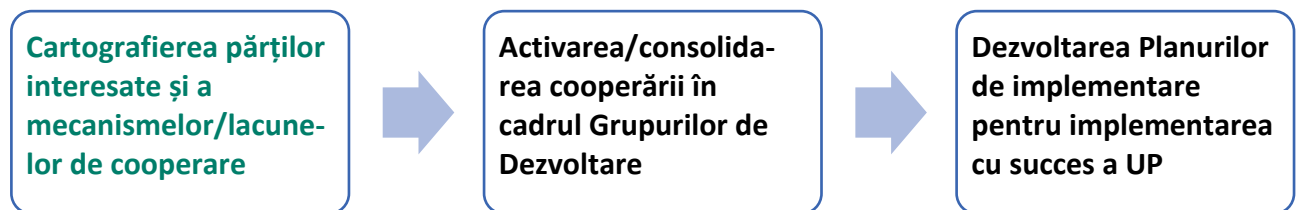
1 Introducere

Următoarele rapoarte naționale reprezintă rezultatul analizei inițiale efectuate de partenerii de proiect din Croația, Cipru, Grecia, Italia, Letonia, România cu scopul de a aprofunda stadiul actual al tehnicii în implementarea inițiativei Upskilling Pathways (UP) în fiecare țară de proiect și la nivelul UE.

Mai exact, Analiza a fost menită să colecteze date și informații cantitative și calitative despre:

- părțile interesate existente și lipsă,
- mecanismele și structurile de cooperare existente,
- lacune în cooperare,
- bune practici cu referire la implementarea căilor de perfecționare în țările partenere UP și la nivelul UE,

cu scopul de a **oferi baza politicii și activității practice a proiectului.**

Procesul de Analiză a permis partenerilor să investigheze și să împărtășească cunoștințe despre mai multe aspecte legate de inițiativa UP, prin:

- analiza principalelor provocări în implementarea UP, în vederea definirii punctelor forte și a punctelor slabe în cooperare, identificarea structurilor de coordonare existente, a părților interesate lipsă și a modului în care acest lucru a avut impact asupra unui proces normal de implementare;
- cartografierea și analiza unei liste de părți interesate posibile/utile de implicat, astfel încât să clarifice valoarea adăugată și contribuția așteptată a acestora;
- definirea modului în care acestea pot permite în continuare implementarea UP.

Pentru a colecta date de calitate, analiza a fost realizată în conformitate cu două metodologii diferite, ambele având ca scop definirea lacunelor în cooperare și identificarea oportunităților de consolidare a relațiilor pozitive/ semnificative deja existente și de implicare și angajare a părților interesate lipsă/sau noi: **Analiză și Harta părților interesate.**

Analiza a fost menită în principal să aprofundeze stadiul actual al tehnicii în implementarea inițiativei UP în fiecare țară de proiect și la nivelul UE, prin investigarea::

- context legislativ și măsuri;
- măsuri cheie în vigoare;
- grupuri țintă largi vizate;
- principalele provocări în atingerea grupurilor țintă;
- principalele provocări în evaluarea competențelor, furnizarea de învățare personalizată și validare și recunoaștere a competențelor dobândite;
- actori care oferă căi de perfecționare;
- mecanism de cooperare existent.

Aceasta analiză s-a bazat pe o revizuire a literaturii de specialitate recente și pe consultarea documentelor naționale/UE privind atât politicile de învățământ și educație pentru adulți, cât și căile de perfecționare, publicate de Comisia Europeană sau elaborate de rețele/asociații europene.

Harta părților interesate a fost realizată la nivel de țară prin diferite activități:

- **reflecție internă** în organizația parteneră și/sau în echipa națională de proiect, dezvoltată prin brainstorming colectiv despre întrebări cheie specifice, astfel încât să împărtășească o viziune comună asupra principalelor nevoi și obiective pentru dezvoltarea cooperării cu/între părțile interesate;
- **focus grupuri/interviuri** cu părțile interesate naționale, în conformitate cu Ghidul comun, cu scopul principal de a-i ghida în autoevaluarea rolului lor în căile de perfecționare, relevanța și contribuția lor principală.

Ca rezultate ale metodologiilor aplicate, partenerii/echipa națională a elaborat un **Raport de analiză de țară** și o **Hartă a părților interesate**, după cum urmează.

2 Rapoarte de analiză

Raportul analizelor care au avut loc la nivelul național respectiv.

**Analiza de țară
ITALIA**

Analiza de țară - Italia

Țara	Italia
Organizație/organizații responsabile	FORMA.Azione srl

Căi de perfecționare în fiecare țară: stadiul tehnicii în implementare, principalele grupuri țintă, provocări

Cadrul legislativ italian privind Căile de Perfecționare a Competențelor este consecvent și relevant, după cum subliniază **Raportul Național privind implementarea Recomandării căilor de perfecționare a competențelor**¹, iar participarea adulților crește constant, dar lent.

Planul Strategic Național de Perfecționare și Recalificare a populației adulte² a dezvoltat o acțiune pentru prima perioadă de implementare de trei ani (2021/23) care se concentrează pe trei aspecte principale, în vederea consolidării coordonării dintre diferitele politici naționale:

- primul aspect se referă la **îmbunătățirea serviciilor existente și a extinderii acestora** prin abordarea investițiilor strategice nu numai pentru a crește atractivitatea, eficacitatea, accesibilitatea și proximitatea serviciilor, ci și pentru a crește abilitățile profesioniștilor în orientare;
- al doilea aspect se referă la importanța **păstrării unui echilibru între menținerea centrală a competențelor de bază și personalizarea ofertei existente** în funcție de diverși factori, precum contextul, beneficiarii finali, conținutul, calendarul și metodele de evaluare a învățării, predare și suport IT. Prin competențe de bază se înțelege creșterea și actualizarea nivelurilor de alfabetizare și calificare ale populației adulte, oferirea unei personalizări a serviciilor de educație, formare, muncă și incluziune socială, precum și calificarea cererii și utilizarea competențelor prin consolidarea competențelor antreprenoriale și manageriale;
- cel de-al treilea aspect este despre **intermedierea și sincronizarea cererii cu oferta de competențe**, prin intervenția atât la nivel de sistem, cât și la nivel individual. Acțiunea principală va implica îmbunătățirea calității serviciilor pentru a spori portabilitatea competențelor, a promova alianța dintre învățarea formală și non-formală și informală și pentru a consolida îmbătrânirea activă și mentoratul invers.

Implementarea UP în Italia implică diverse **părți interesate**, pornind de la **guvernul italian** care joacă un rol crucial atât în ALE formală, care vizează obținerea diplomei de școală gimnazială sau liceală, precum și alfabetizarea în limba italiană ca a doua limbă (Ministerul Educației,) și VET și ALE non-formală (Ministerul Muncii prin Agenția Națională pentru Politici Active de Muncă, care coordonează autoritățile regionale, care transpun și implementează legile naționale în zonele

¹ Raportul integral poate fi citit aici (italiană): <https://www.lavoro.gov.it/notizie/pagine/apprendimento-permanente-report-upskilling-pathways>

² Planul este disponibil aici (în italiană): <https://www.lavoro.gov.it/priorita/pagine/piano-strategico-nazionale-per-lo-sviluppo-delle-competenze-della-popolazione-adulta>

teritoriale de referință).

Universitățile, centrele de formare profesională și centrele de educație pentru adulți proiectează și implementează programe de educație pentru adulți, oferă resurse și facilități de învățare și colaborează cu alte organizații pentru a oferi o gamă diversă de oportunități de învățare.

Organizațiile non-profit, grupurile comunitare și ONG-urile contribuie, de asemenea, în principal în ALE non-formale și pentru domenii specifice, cum ar fi învățarea limbilor străine, integrarea imigranților sau dezvoltarea competențelor.

Furnizorii de ALE, angajatorii și Serviciile Publice/Private de Angajare cooperează pentru a alinia competențele predate cu nevoile pieței muncii.

Angajatorii și asociațiile din industrie lucrează împreună cu instituțiile de învățământ pentru a dezvolta programe de formare profesională, pentru a oferi stagii de internships și stagii de ucenicie și pentru a contribui la proiectarea curriculum-ului, dar acest lucru nu reprezintă o regulă.

Instituțiile de cercetare și agențiile de evaluare (INDIRE, INAPP – centre publice de cercetare) sunt, de asemenea, implicate indirect, deoarece studiile și constatările lor contribuie la dezvoltarea politicilor bazate pe dovezi, la îmbunătățirea programelor și la împărtășirea celor mai bune practici între părțile interesate.

În ceea ce privește principalele **grupuri țintă**, adulții cu competențe scăzute în alfabetizare reprezintă 27,9% din populația adultă italiană (16-65 ani), conform ultimului sondaj PIAAC disponibil. Cu toate acestea, acest procent nu corespunde unui anumit grup țintă, ci mai degrabă unor indivizi cu caracteristici diferite. Adulții cu calificări scăzute tind să fie concentrați în grupele de vârstă mai înaintate (55-65 de ani), dar o pondere semnificativă poate fi întâlnită și în rândul persoanelor mai tinere (9,6% în grupul de 16-24 de ani și 15% în grupul celor de 25-34 de ani).

În ceea ce privește implementarea Căilor de perfecționare, au fost identificate provocări specifice:

- prima provocare se referă la **asigurarea faptului că varietatea de actori și niveluri de guvernare care participă la educația adulților reprezintă mai degrabă un punct forte decât un obstacol**. Întrucât țara are acum o strategie națională multianuală de anvergură și durată (Planul național de dezvoltare a competențelor populației adulte), nu ar trebui să existe impedimente în ceea ce privește fluiditatea procesului decizional și implementarea politicilor definite.
- a doua provocare se referă la necesitatea de a **concentra investițiile, resursele, inteligența și competențele** pentru a atinge obiectivele stabilite în Agenda europeană pentru competențe pentru 2025³ și în Planul de acțiune privind pilonul drepturilor sociale până în 2030⁴. Toate părțile interesate implicate ar trebui să își concentreze investițiile în domenii precum motivația, sensibilizarea, îndrumarea și validarea, personalizarea căilor și

³ Vă rugăm să găsiți documentul aici:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9723&furtherNews=yes#navItem-1>

⁴ Vă rugăm să găsiți documentul aici: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=en>

informații privind piața muncii.

- a treia provocare se referă la **utilizarea noilor instrumente de sprijin financiar la potențialul lor maxim**, prin urmare planificarea și monitorizarea atentă pentru a evita dispersarea și/sau redundanța, care pot amenința capacitatea de a rezolva probleme și de a răspunde nevoilor cetățenilor.
- a patra se referă la **asigurarea faptului că obiectivele și mesajele Recomandării VET⁵ și cele ale Declarației de la Osnabrück⁶ sunt pe deplin luate în considerare** și incluse în Planul național de implementare.
- cea de-a cincea provocare și ultima presupune capacitatea de a **crește stăpânirea Competențelor pentru viață** (Acțiunea 8 din Agenda Competențelor) de către adulții cu calificări scăzute, dezvoltarea de sisteme de audit al competențelor, parcursuri educaționale personalizate, sisteme de identificare și validare a competențelor construite ad-hoc pentru a îmbunătăți stăpânirea acestui tip de aptitudini. Oportunitățile și serviciile VNFIL ar trebui promovate în continuare și să devină mai accesibile atât pentru cetățeni, cât și pentru profesioniștii VET/ALE, în special la nivel regional și național.

Cooperarea părților interesate în UP: mecanisme de cooperare de succes, părți interesate lipsă și lacune în cooperare

Așa cum diferite părți interesate sunt active în Italia în implementarea căilor de perfecționare, la fel putem găsi diferite exemple de mecanisme de cooperare.

- **programul GOL**, o acțiune de reformă în cadrul Planului național de redresare și reziliență al Italiei (PNRR), al cărui scop este îmbunătățirea serviciilor active de politică a muncii. GOL este implementat de Regiunile și Provinciile Autonome și are în vedere cooperarea între actorii publici și privați pentru a oferi diverse servicii, cum ar fi căi de acces pe piața muncii, perfecționare profesională și recalificare și căi în cooperare cu alte servicii teritoriale în caz de nevoi complexe (de exemplu, dizabilitate, fragilitate).
- **Fonduri interprofesionale**, care sprijină nevoile de formare ale lucrătorilor din diferite sectoare și sunt finanțate din contribuțiile angajatorilor și angajaților. Cuantumul contribuției depinde de un procent din salariul lucrătorilor și este colectat de Institutul Național de Securitate Socială (INPS) sau de alte entități. Programele, care sunt furnizate de furnizori acreditați, pot oferi formare profesională, cursuri de dezvoltare profesională, cursuri de limbi străine și alte forme de învățare continuă.
- **Rețelele teritoriale** pentru învățarea pe tot parcursul vieții sunt, de asemenea, implicate în implementarea UP în Italia. Aceste rețele includ instituții de învățământ (școli, universități, centre de formare profesională și educație pentru adulți), precum și angajatori și asociații din industrie, organizații comunitare și ONG-uri. Coordonarea și sprijinul rețelei sunt asigurate de autoritățile locale (municipalități, administrația regională). Această formă de

⁵ Vă rugăm să găsiți documentul aici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1606987593071&uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

⁶ Vă rugăm să găsiți documentul aici: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f731da19-6d0b-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en>

cooperare, însă, nu este prezentă în fiecare regiune.

- **Repubblica Digitale** (Republica digitală)⁷, o inițiativă națională promovată de Departamentul pentru Transformare Digitală al Președinției Consiliului de Miniștri. Scopul principal este de a însoți procesul de tranziție digitală al țării prin combaterea decalajului digital, sprijinirea incluziunii digitale și promovarea educației în TIC prin grupuri de lucru deschise care elaborează documente de politici și promovează schimbul de bune practici. Comitetul Tehnic de Coordonare este compus din mulți actori diferiți, cum ar fi reprezentanți ai diferitelor ministere, Conferința Regiunilor, a Provinciilor și a Municipiilor, Camera de Comerț, reprezentanți ai universităților, companiilor de cercetare și mass-media publică, asociațiilor patronale, furnizorilor de VET, asociații cetățenești ale Coaliției Naționale pentru Competențe Digitale.
- **Grupul Național pentru Învățare Pe tot parcursul vieții (GNAP)**, care promovează învățarea pe tot parcursul vieții ca drept al fiecărei persoane prin consultare, evenimente publice și grupuri de lucru pentru a se adresa tuturor factorilor de decizie relevanți în educația adulților.

Principalul motiv pentru care apar lacune în implicarea părților interesate este **lipsa unei coordonări mai strânse și a unei comunicări mai eficiente între diferiții actori din ALE** (în principal agenții guvernamentale, instituții de învățământ, angajatori și organizații ale societății civile). În special, sistemul ALE din Italia nu vede ca actor principal Serviciile Publice de Ocupare a Forței de Muncă și angajatorii, precum și OSC-urile: acest lucru împiedică atât capacitatea de a ajunge la cursanți, în special la cei din medii dezavantajate, cât și crearea unei legături eficiente între căile de învățare cu oportunitățile de angajare sau cu nevoile de competențe ale angajatorilor.

Întrucât **autoritățile regionale sunt responsabile de implementarea legislației naționale**, există și variații semnificative între diferitele oferte regionale/locale de AEA; acest lucru ar trebui compensat prin promovarea cooperării interregionale și schimbul de bune practici.

Un astfel de context duce, de asemenea, la **dificultăți în recunoașterea și validarea învățării anterioare și a competențelor dobândite prin mijloace non-formale și informale**, care pot facilita accesul indivizilor la educație ulterioară și oportunități de angajare. Acest aspect ar putea fi îmbunătățit prin furnizarea de orientări, procese și mecanisme mai clare.

Mobilizarea de fonduri și resurse suplimentare poate beneficia de pe urma unei cooperări mai strânse între părțile interesate, cum ar fi organismele guvernamentale, organizațiile private, întreprinderile și fundațiile.

Un alt gol care ar trebui să fie completat este cel privind **colaborarea cu companiile de tehnologie** pentru a asigura infrastructuri digitale accesibile și, mai general, formarea în alfabetizare digitală.

Pentru mai multe informații, consulta-ți **Harta părților interesate** [aici](#)

⁷ Website-ul italian aici: <https://repubblicadigitale.innovazione.gov.it/it/>

Alte experiențe relevante de activare/cooperare a părților interesate

Printre celelalte experiențe relevante de activare și cooperare a părților interesate, pot fi incluse următoarele proiecte europene::

- Proiect **MASTER**⁸ (Măsuri pentru adulți pentru a sprijini tranziția către oportunități de educație ulterioară și recalificare). Proiectul, demarat în 2019 și încheiat în 2022, a contribuit la ușurarea introducerii adulților cu calificări scăzute în oportunitățile de formare și educație pentru a-și îmbunătăți situația pe piața muncii, prin dezvoltarea abilitatilor acestora de autoevaluare precum și a competențelor personale, sociale și de învățare [PSL] .

Proiectul a avut o abordare bazată pe mai multe părți interesate și pe comunitate, dezvoltată atât prin consultarea părților interesate în timpul elaborării și finalizării rezultatelor, cât și prin implicarea unor reprezentanți ai actorilor cheie (profesioniști ALE, Serviciile Publice de Ocupare, reprezentanți ai rețelelor naționale în ALE, Învățământ superior și VET) în testarea acestora. Această abordare a promovat o cooperare eficientă între organizațiile publice și private, conform unei abordări de jos în sus, care a condus la angajarea efectivă a grupurilor țintă, la proiectarea de căi personalizate (autoevaluare + învățare), la o competență sporită PSL a diferiților practicieni care lucrează cu adulții în faze de tranziție și la un management eficient al tranzițiilor între diferitele etape ale căilor prin activarea buclelor de feedback.

- **MOVE-UP**⁹ (Valorizarea maternității și abilitarea pentru dezvoltarea profesională - căi de creștere). Acest proiect demarat la începutul anului 2023, intenționează să dezvolte o cale de creștere flexibilă și de calitate pentru mamele șomere cu calificări scăzute, oferind posibilitatea de evaluare, validare și dezvoltare în continuare a învățării lor anterioare pentru facilitarea participării lor la instruire și la piața forței de muncă, prin îmbunătățirea competențelor pe care le câștigă datorită rolului lor de părinte. Proiectul oferă un cadru pentru părțile interesate AE pentru a stabili politici reînnoite eficiente în favoarea mamelor șomere cu calificare scăzută, contribuind astfel la o piață a muncii mai egală de gen.

- **ONE**¹⁰ (Deschiderea rețelelor de educație pentru adulți către cooperarea europeană). Proiectul început în 2021, lucrează la consolidarea calității educației adulților (AE) și a relevanței sale în ceea ce privește includerea socială în Europa, oferind sprijin pentru consolidarea capacității rețelelor naționale de furnizori de AE existente, din Italia, Portugalia și Slovacia, cu referire la teme specifice: servicii de orientare; recrutarea și implicarea activă a adulților atât în procesele de educație, cât și în procesele de validare; validarea învățării non-formale și informale; abilități soft (soft skills) și de bază pentru incluziune și cetățenie activă. Parteneriatul ONE, care implică organizații și autorități publice din țările proiectului, urmărește acest obiectiv prin adoptarea unei abordări cu mai multe părți interesate. O astfel de abordare a ghidat parteneriatul pe tot parcursul proiectării și implementării propunerii, activând organizațiile partenere în cartografierea, contactarea și implicarea în joc a unei varietăți de actori din educația adulților, pentru succesul inițiativei One. În mod coerent cu abordarea grupului de lucru ET2020 privind învățarea adulților și politicile UE pentru educația adulților, părțile interesate includ următoarele tipuri de organizații: furnizori formali și non-formali; reprezentanți ai cursanților, inclusiv adulți cu calificări scăzute; rețele locale, naționale și transnaționale pentru adulți;

⁸ Site -ul proiectului aici: <https://www.master-project.it/>

⁹ Site -ul proiectului aici: www.motherhoodskills.eu

¹⁰ Site -ul proiectului aici: <https://www.adult-learning.eu/en/>

autorități publice locale, regionale și naționale; sindicate pentru rolul lor în promovarea învățării bazate pe muncă și a calității acesteia; organizații sociale și culturale care operează la nivel comunitar sau național și oferă adesea oportunități de învățare non-formale; reprezentanți ai învățământului superior; etc. De-a lungul activităților proiectului, pentru a consolida structura întregului plan de lucru, au fost planificate activități ad-hoc care vizează părți interesate și factori de decizie externi precum și modalități de implicare a acestora.

Italian AE Ambassadors: rețea de experți extrem de competenți, capabili să-și transmită cunoștințele și experiențele acumulate atât în contextul specific al programului Erasmus+, cât și în cadrul comunității ECALE a profesioniștilor în învățarea adulților. Scopul este de a crește participarea la inițiative precum formarea europeană și oportunitățile de cooperare internațională în regiunile în care au loc activitățile, pentru a oferi o contribuție semnificativă pentru îmbunătățirea calității cooperării internaționale între organizațiile de educație pentru adulți și de a stimula internaționalizarea în toate formele sale. Mai precis, rolul ambasadourilor este acela de a sprijini activ, agenția Indire Erasmus+ și unitatea ECALE Italia în timpul seminariilor naționale online și față în față, atât în planificare și organizare, cât și în desfășurarea efectivă a activităților; de asemenea, este necesar să se producă materiale-articole, conținut de formare și materiale didactice - pentru a alimenta platforma ECALE, cu o atenție deosebită asupra priorităților tematice ale Erasmus+ 2021-2027: incluziune socială, transformare digitală, tranziție verde, consolidare internaționalizare.

Informații calitative despre procesul de analiză

Părților interesate li s-a cerut să participe la **focus-grupuri online și interviuri** sau, dacă nu au putut participa, să completeze un **chestionar online**.

Toți reprezentanții părților interesate au contribuit la analiză în funcție de ceea ce li s-a solicitat, iar unii dintre ei, în special cei care lucrează la nivel regional, au avut ocazia să reflecteze asupra **angajamentului lor real și de viitor privind Căile de perfecționare**, deschizând **noi perspective de cooperare cu părțile interesate de la nivel local**.

Nivelul de participare al părților interesate a fost în general bun. Cele mai angajate părți interesate au fost cele care au lucrat la nivel regional pentru a stabili **Rețeaua teritorială pentru învățarea pe tot parcursul vieții** (Reti Territoriali per l'Apprendimento), deoarece proiectul le susține misiunea și prioritățile pentru dezvoltare și le permite să învețe despre noi strategii, metodologii și instrumente pentru a promova și a activa cooperarea (adică creșterea proximității, accesibilității și integrării serviciilor pentru adulții cu calificări scăzute sau fără calificare).

Analiza PARTNER-UP a îmbunătățit relațiile noastre cu părțile interesate, **consolidând rolul FORMA.Azione ca actor relevant în ALE**, capabil să faciliteze învățarea reciprocă și cooperarea între părțile interesate, precum și dezvoltarea și sistematizarea soluțiilor inovatoare pentru consolidarea capacității rețelelor și a profesioniștilor.

Analiza a dezvoltat și consolidat **legături orizontale între diferitele părți interesate**, care vor susține realizarea inițiativei comune, în special de a pleda pentru educația adulților în fața autorităților regionale și naționale, în perspectiva unei agende reînnoite a căilor de

perfectionare a competențelor.

Cu referire la părțile interesate cartografiate și contactate, este într-adevăr necesar să se **implice mai mulți angajatori și reprezentanți ai organizațiilor societății civile în grupul național italian**. În general, acestea nu sunt percepute ca parte a sistemului ALE, în ciuda rolului lor relevant în procesele de informare și orientare, precum și în facilitarea (re)accesului adulților la lumea muncii și la participarea ca cetățeni deplinși în comunități.

Bune practici

N.B. „Bunele practici” sunt definite, în acest context, ca strategii, abordări și/sau activități care s-au dovedit prin cercetare și/sau evaluare a fi folositoare, eficiente, durabile și/sau transferabile și conduc în mod fiabil la un rezultat dorit în sprijinirea identificării, angajamentului părților interesate, precum și cooperării între acestea, cu referire specifică la inițiativa UP. Bunele practici pot fi locale, regionale, naționale sau internaționale.

Diverse bune practici au apărut în special în timpul focus grupurilor care au implicat diferite părți interesate. Multe dintre ele includ exemple de rețele teritoriale menționate mai sus, după cum urmează.

ReSAP (Rețea regională pentru învățarea pe tot parcursul vieții din Sardinia)

Crearea rețelei RESAP a început de la contactele dintre CPIA (Centrul Provincial pentru Educație pentru Adulți) 4 din Oristano și Universitatea din Cagliari, care au stabilit un acord ce viza inițierea stagiilor directe și indirecte la CPIA, pentru formarea profesorilor de italiană ca a doua limbă. Rețeaua s-a extins apoi către Universitatea din Sassari,USR (Oficiul Școlar Regional) și Departamentul pentru Educație, Patrimoniu Cultural, Informații, Divertisment și Sport al Guvernului Regional, care oferă fonduri pentru promovarea Căilor de perfecționare în rândul populației adulte (de exemplu, proiectul FOR.POP.AD PLUS). Toate aceste părți interesate, împreună cu RUIAP (Rețeaua Universitară Italiană pentru Învățare pe tot Parcursul Vieții), Coreform (Coordonarea Rețelei de Instituții de Instruire din Sardinia), sindicatele și alte organizații au semnat acordul RESAP (iunie 2023), pentru atingerea obiectivelor oficiale. Acestea includ activarea unor programe de doctorat specifice pentru implementarea acțiunilor de cercetare în CPIA și identificarea nevoilor elevilor și a profesorilor, îmbunătățirea planurilor de studiu integrate în cadrul nivelului școlii secundare superioare, cu sprijinul USR și adăugarea de activități care vizează realizarea calificărilor profesionale în Curriculum instituțional CPIAS.

REMAP (Rețea Metropolitană pentru Învățare pe tot Parcursul Vieții)¹¹

Această rețea teritorială cu mai multe părți interesate implică 84 de semnatori publici și privați în legătură cu Orașul Metropolitan Bologna (august 2022). Printre acestea, guvernul regional al Emilia-Romagna, Universitatea din Bologna, școlile secundare superioare, CPIA, Camera de Comerț, Sindicatele, Asociația Națională a Municipaliților Italiene și Organizații VET. Principalul nucleu al acestui acord este promovarea învățării pe tot parcursul vieții ca drept fundamental pentru fiecare individ, nu numai în ceea ce privește angajarea în muncă, ci și ca un impuls pentru o cetățenie mai activă. Principalele obiective pentru 2023-2024 sunt promovarea unui sistem teritorial de formare și îndrumare a cetățeniei, pentru a sensibiliza cu privire la ALE și a unui serviciu inovator de validare și certificare a abilităților cu instrumente comune și schimb de bune practici.

¹¹ Website Italian aici: <https://www.cittametropolitana.bo.it/scuola/remap>

ReTAP Campania (Rețea Teritorială pentru Învățarea pe tot Parcursul Vieții în Campania)¹²

Regiunea Campania are o rețea teritorială nou creată (la sfârșitul anului 2022), care include 8 CPIA, USR, Departamentul pentru Educație al Guvernului Regional și Centrul Regional pentru Cercetare, Experimentare și Dezvoltare în Educația Adulților în Campania (CRR&S). Scopul principal al rețelei este de a cartografia părțile interesate publice și private active în zonă și de a le angaja în parteneriate strategice pentru a promova învățarea pe tot parcursul vieții.

Pluriversum¹³

Pluriversum este o firmă de consultanță cu experiență de mai mult de 25 de ani în dezvoltarea serviciilor și instrumentelor pentru sisteme de orientare teritorială, servicii pentru a preveni abandonul școlar timpuriu și serviciile de angajare. Cu sediul în Toscana, rețeaua s-a extins dincolo de granițele regionale și a ajuns la diferite guverne regionale, altele decât cel toscan (Marche, Piedmont, Friuli-Venezia Giulia). Pluriversum cooperează, de asemenea, cu provincii, municipalități, organizații locale și cu Universitatea din Florența. Obiectivul lor este învățarea pe tot parcursul vieții unită cu îndrumarea pe tot parcursul vieții, unde validarea abilităților poate îmbunătăți angajabilitatea adulților vulnerabili și a adulților tineri, împreună cu lupta împotriva abandonului timpuriu al școlii. Concentrația lor este, de asemenea, pe cooperarea cu lumea academică, pentru a implementa activități de cercetare și pentru a aduce la bun sfârșit instrumente inovatoare pentru validarea abilităților.

AGCI (Asociația Generală a Cooperativelor Italiene) – AGCI Umbria¹⁴

Această asociație, cu reprezentanțe în toată Italia în regiuni, provincii și diferite sectoare de lucru, abordează învățarea pe tot parcursul vieții și VET în special prin fonduri interprofesionale. AGCI beneficiază de resursele oferite de Fon.Coop¹⁵, ale căror apeluri strategice permit o analiză extinsă a companiilor implicate, cu privire la aspectele ce trebuie îmbunătățite prin instruire, cu un accent special nu numai pe abilitățile tehnice pure și pe partajarea acestora în cadrul firmei, ci și pe cele privind sustenabilitatea, egalitatea de gen și echilibrul vieții profesionale. VET este înțeles în acest context ca un instrument transformator care implică o abordare holistică.

Priorități pentru Grupurile de Dezvoltare

Prioritatea 1

Proprietatea politicii de învățare a adulților - lipsa „clarității” slăbește coerența în sistemul de învățare a adulților, iar eforturile guvernelor de a angaja actori locali pentru a sprijini colaborarea și coordonarea trebuie consolidate pentru a ajuta la reducerea decalajului dintre politicile naționale și nevoile locale - acest lucru se întâmplă în cazul în care planurile naționale de acțiune pentru educația adulților au fost elaborate, dar implementarea efectivă este subminată de lipsa finanțării și a reglementărilor de implementare, ceea ce duce la autoreferențialitatea fiecărei rețele și furnizor și la subestimarea învățării și educației adulților ca mijloc pentru evoluții personale și profesionale, precum și cetățenești.

¹² Website-ul italian aici: <https://www.cpiacaserta.edu.it/retap/>

¹³ Website-ul italian aici: <https://www.pluriversum.eu/>

¹⁴ Website-ul national (Italian): <https://www.agci.it/>; Umbria Region division (Italian): <https://agciumbria.agci.it/>

¹⁵ Website-ul italian aici: <https://www.foncoop.coop/>

Prioritatea 2

Legătura dintre Ale și lumea muncii - stimulentele pentru susținerea implicării jucătorilor / profesioniștilor cheie în parteneriate publice/private sunt limitate, în special pentru angajatori, de obicei interesați în principal în VET (cursuri de calificare).

Prioritatea 3

Informare și implicare activă a adulților în procesele de educație și validare - datorită complexității și varietății adulților cu calificări scăzute, este necesar să se găsească modalități creative și eficiente de a ajunge la potențialii cursanți. Într-adevăr, acestui grup țintă îi este de obicei mai dificil să-și recunoască nevoile de învățare și, prin urmare, sunt mai puțin susceptibili să caute oportunități de formare.

Prioritatea 4

Validarea competențelor non-formale și informale - la nivel regional, vom aștepta pentru stabilirea unor roluri clare, orientări, procese și mecanisme pentru recunoașterea învățării anterioare care să ofere valoare experiențelor adulților și să faciliteze accesul persoanelor la oportunități de educație ulterioară și de angajare.

Prioritatea 5

Profilul profesional al profesorilor/formatorilor ALE - pentru ALE formal, livrat de centrele publice de educație pentru adulți, formatorii/profesorii ALE nu au nevoie, ca cerință, de o pregătire specifică axată pe ALE. Au același fond profesional ca și cel al profesorilor de școală primară/secundară. Din acest motiv, și chiar din cauza faptului că ALE este subestimat în general, profesionalismul formatorilor ALE nu este întotdeauna recunoscut, atât la nivel politic, cât și la nivel comunitar. Acest lucru se întâmplă și cu formatorii VET.

Referințe

European Union, Osnabrück Declaration on vocational education and training as an enabler of recovery and just transitions to digital and green economies, 2021

Council of Europe, Council Recommendation of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience (2020/C 417/01), 2020

European Commission, *European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience*, 2020

European Commission, *European Pillar of Social Rights - Building a fairer and more inclusive European Union*, 2020

Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali, Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, *Implementazione in Italia della Raccomandazione del Consiglio "Percorsi di miglioramento del livello delle competenze: nuove opportunità per gli adulti"*, 2019

Tavolo interistituzionale sull'apprendimento permanente, *Piano strategico nazionale per lo sviluppo delle competenze della popolazione adulta*, 2021